

Al eerder hebben we stilgestaan bij Efeze 4: 7 – 16 en kwam vers 8 aan de orde. Toen lag echter de nadruk op het volwassen worden in het geloof (vers 13), nu ligt de nadruk op vers 8 waar Christus centraal staat die 'opvoer in de hoogte'.

Context. In de brief aan Efeze (en Kolosse) ligt grote nadruk op de overwinning van de Heere Jezus die regeert over de kerk. Paulus benadrukt dit om de gemeente weerbaar te maken tegen allerlei invloeden en verkeerde machten. Verder legt Paulus de nadruk op de Heere Jezus die de gelovige vervuld met genade zodat hij / zij staande blijft.

Deze beide punten, dat Jezus heeft overwonnen en dat Hij iets geeft, komen we in Efeze 4: 8 tegen. Paulus begint het vers met de woorden 'Daarom zegt Hij' en haalt vervolgens Psalm 68: 19 aan. Let erop dat er staat: 'Daarom zegt Hij' en niet 'Daarom zei Hij'. Dat wat in Psalm 68 staat is blijkbaar iets wat zo actueel is dat de Heere het nog steeds zegt tot bemoediging van de gemeente.

Psalm 68 is een overwinningslied waarin beschreven wordt hoe God de vijanden verslaat. Hij trekt als een overwinnaar voor Zijn volk uit (vs. 8) en de vijanden vluchten weg (vs. 10). Ook is er sprake van een berg waar God regeert en woont. In vers 19 lezen we hoe God de berg beklimt, omhoog gaat en we lezen er hoe Hij gevangenen meevoert. Hij neemt krijgsgevangenen de berg op. En we lezen in Psalm 68: 19 dat God als Overwinnaar gaven neemt.

Psalm 68: 19 toont ons dus 3 dingen:

1. God gaat de berg op.
2. God heeft vijanden overwonnen.
3. God neemt gaven of geschenken.

Er is veel gediscussieerd over de betekenis van dit mooie vers:

1. Sommigen zien het als een beschrijving waarin God Zijn volk, dat door vijanden aangevallen wordt, te hulp schiet. Hij gaat Zijn volk helpen door legers met engelen en Hij verslaat de vijand. In verwondering zingt Israël dat God de Koning is die terugkeert naar de berg Sion en daar regeert. Israël zingt hoe God de vijanden heeft verslagen en dat Hij geschenken krijgt. Dat laatste is in de Joodse uitleg wel lastig, want God heeft alles al, waarom zou Hij nog iets krijgen? Daarom wordt er vaak gezegd dat Hij gaven krijgt van de overwonnen volken, om ze aan Zijn volk uit te delen.
2. Anderen zien in dit vers de geschiedenis uit II Samuel 6 waar David de Ark naar Jeruzalem brengt. De vijanden zijn verslagen en de Ark van het verbond, het symbool dat God, Jeruzalem betreedt. Bij de geschenken die God krijgt en uitdeelt, denken we dan aan David die aan het feestvierende volk allerlei etenswaren uitdeelt.
3. Een andere, Joodse uitleg is dat het hier niet gaat over de berg Sion, maar de berg Sinai waar Mozes naar boven klimt en de wet krijgt. Hij ontvangt de wet en deelt die uit. Eventueel is de lijn naar Pinksteren te trekken. Later in het Jodendom werd met Pinksteren gevierd dat God de wet gaf en dan is met Pinksteren te zien dat God de Geest geeft.

Het geheel van de Psalm laat zich toch het beste verklaren vanuit een oorlogssituatie waarin Israël werd aangevallen en waarin de Heere als Koning opstond en de vijanden versloeg. Al zegevierend trok God de berg Sion op en kwam Hij in Jeruzalem. De vijanden waren gevangen genomen en allerlei krijgsbuit was als geschenk aan God gegeven.

Het is deze lijn die Paulus in Efeze 4: 8 op Jezus Christus betreft. Nu is niet God maar de Zoon, Jezus de hoofdpersoon. Hij is inderdaad wel heel diep afgedaald tot op deze aarde of zelfs tot in de hel (zie vers 9), maar met Hemelvaartsdag is Hij de hemel binnengegaan en heeft Jezus de gevangenis gevangen genomen en deelt Hij gaven uit.

Er zijn enkele verschillen tussen de tekst uit Psalm 68: 19 en de tekst in Efeze 4: 8. Paulus citeert niet letterlijk, maar hij citeert vrij om zijn punt duidelijk te maken.

Opvoer. Jezus is opgevaren in de hoogte. De hoogte is hier de hemel waar God de Vader is. Met Hemelvaartsdag verheft Jezus Zich en gaat Hij de hemel binnen. Zoals een pelgrim de berg Jeruzalem beklom en naar de stad Gods ging, zo treedt Jezus het hemelse Jeruzalem, de plaats waar God woont binnen. Dit toont weer de hoogheid en glorie van de Heere Jezus die zich zo diep vernederde tot aan het kruis. Het is dus de Gekruisigde die de vloek over de zonden droeg, die hier verheven wordt en als koning de hemel binnengaat.

Gevangenis gevangen. Het klinkt dubbelop als er staat 'de gevangenis gevangen genomen'. Maar bij de gevangenis denken we aan de gevangenis waarin mensen gevangen zitten. We werden gevangen gehouden door satanische machten. Wij konden er niet uit komen. Maar Jezus neemt de gevangenis waarin wij gevangen zaten, gevangen. Hij ontthoont de cipiers, ze moeten achter Hem aankomen. We zien Jezus met de Hemelvaart als de overwinnaar over alle satanische machten die ons eronder houden.

Gaven. Staat er in Psalm 68: 19 dat God gaven kreeg, de buit was voor Hem. Hier is het ontvangen veranderd in geven. Jezus die regeert over de satanische machten, deelt gaven uit aan Zijn volk. Er staat niet direct bij welke gaven en ook staat er niet gelijk bij dat het de Heilige Geest is. De gaven die Koning Jezus uitdeelt zijn in vers 7 te zien als genadegaven en in vers 11 zien we dat Hij ambtsdragers geeft om de gemeente te dienen. En door die ambtsdragers die hij geeft is Hij bezig om ons te bekeren en verder te leiden in het geloof. Hij wil door deze gave voorkomen dat Zijn gemeente (dat is Zijn lichaam) heen en weer geslingerd wordt (vs. 14). Pas in vers 30 wordt de gave van de Heilige Geest genoemd en dat past bij Handelingen 2: 33 waar staat dat de Heere Jezus in de hemel is gekomen en de Heilige Geest uitstort.

Gespreksvragen:

1. Welke rol speelt Hemelvaartsdag in ons geloofsleven?
2. Wat merken we ervan dat de gevangenis waarin de satanische machten ons gevangen hielden, nu zelf gevangen genomen is door Jezus?
3. Zien we de ambtsdragers in de gemeente ook als een gave van God? Zijn de ambtsdragers te zien als een werking van de Heilige Geest?
4. Wat zegt het ons dat de gave van de Heilige Geest (Handelingen 2: 33 en Efeze 4: 30) zo nauw verbonden is aan het werk van Jezus Christus?